

ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ ПАЦИЈЕНАТА У СТАЦИОНАРНИМ
ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА У БЕОГРАДУ ЗА ПЕРИОД 1.01.-
31.12.2009. ГОДИНЕ

Област безбедности пацијента је нова у нашим условима, а од јула 2007. године први пут се прате показатељи квалитета у овој области. Веће вредности нежељених догађаја у неким болницама могу указивати на боље регистровање нежељених догађаја у односу на друге болнице, а не само на лошији квалитет.

Болнице треба да анализирају врсту и учесталост регистрованих нежељених догађаја, узроке који до њих доводе и предузимају мере за спречавање нежељених догађаја.

Обавезни показатељи квалитета који се односе на безбедност пацијента за здравствену установу у целини су:

1. Успостављене формалне процедуре за регистровање нежељених догађаја и опис процедуре
2. Успостављене формалне процедуре за регистровање нежељених дејстава лекова и опис процедуре
3. број падова и повреда пацијената насталих током хоспитализације у здравственој установи
4. стопа инциденције болничких инфекција на јединици интензивне неге здравствене установе
5. стопа инциденције инфекција оперативног места
6. број лежећих пацијената са декубиталним ранама
7. број компликација насталих услед давања анестезије у здравственој установи
8. стопа инфекција мокраћног система код пацијената са уринарним катетером
9. број поновљених операција у истој регији
10. број механичких јатрогених оштећења насталих приликом хируршке интервенције
11. број тромбоемболијских компликација

Извештаје о успостављеним формалним процедурама за регистровање нежељених догађаја и нежељених дејстава лекова доставиле су све болнице.

1. Према добијеним извештајима успостављене формалне процедуре за регистровање нежељених догађаја имају све болнице.

2. Успостављене формалне процедуре за регистровање нежељених дејстава лекова, према добијеним извештајима имају све болнице, за разлику од претходне године, када Специјална болница за цереброваскуларне болести „Свети Сава“, КБЦ „Др Драгиша Мишовић Дедиње“ и Институт за рехабилитацију нису биле успоставиле ове процедуре.

Извештаје о броју падова и повреда пацијента, броју лежећих пацијената са декубиталним ранама, броју компликација услед давања анестезије, броју поновљених операција у истој регији, броју механичких јатрогених оштећења услед хируршких интервенција и броју тромбоемболијских компликација су доставиле све болнице, за разлику од претходне године када 7 болница није доставило ове податке. Према добијеним подацима, наведених нежељених догађаја није било у 6 болница: Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину, Институту за неонатологију, Специјалној болници за церебралну парализу и развојну неурологију, Заводу за здравствену заштиту студената, Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ и Специјалној болници за болести зависности.

У београдским болницама у току 2009. године, од нежељених догађаја, највише су биле заступљене декубиталне ране, којих је укупно било 884. Затим следе падови и повреде пацијента, 468 и поновљене операције у истој регији. Знатно ређе биле су заступљене: тромбоемболијске компликације, компликације услед давања анестезије и механичка јатрогена оштећења услед хируршких интервенција. У односу на претходну годину број регистрованих нежељених догађаја је већи, вероватно због бољег извештавања здравствених установа. Повећан је број пацијената са декубиталним ранама и број компликација анестезије, а смањен број осталих нежељених догађаја (Табела 1.).

Табела 1. Нежељени догађаји у болницама у Београду у 2008. и 2009. години

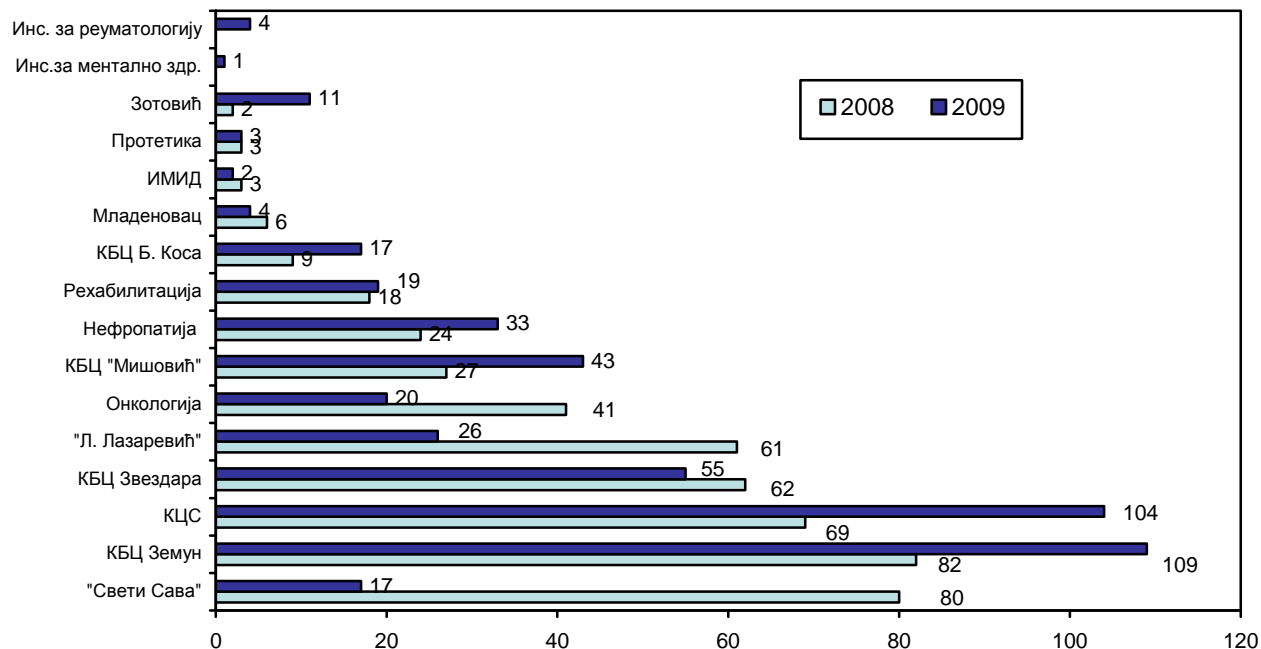
Врста нежељеног догађаја	2008	2009
Број падова и повреда пацијента	487	468
Број лежећих пацијената са декубиталним ранама	609	884
Број компликација услед давања анестезије	21	39
Број поновљених операција у истој регији	437	337
Број механичких јатрогених оштећења услед хируршких интервенција	40	28
Број тромбоемболијских компликација	98	70
УКУПНО	1692	1826

3. Број падова и повреда пацијената насталих током хоспитализације у здравственој установи

У 16 болница у Београду, током 2009. године регистровано је 468 падова и повреда пацијента (за 19 мање у односу на претходну годину). У односу на 270.053 хоспитализована пацијента у овом периоду, може се констатовати да је учесталост падова 0,17% (у 2008. години 0,18, а у 2007. години, 0,19%). Највише падова било је у КБЦ „Земун“ - 109 и КЦС -104. У односу на претходну годину у 7 болница је број падова и повреда мањи или на истом нивоу као и претходне године (графикон 1.).

Број падова и повреда пацијената насталих током хоспитализације у болницама у Београду

Графикон 1.

Потребно је да болнице саме анализирају узроке који доводе до падова и повреда њихових пацијената и предузимају мере за отклањање тих узрока.

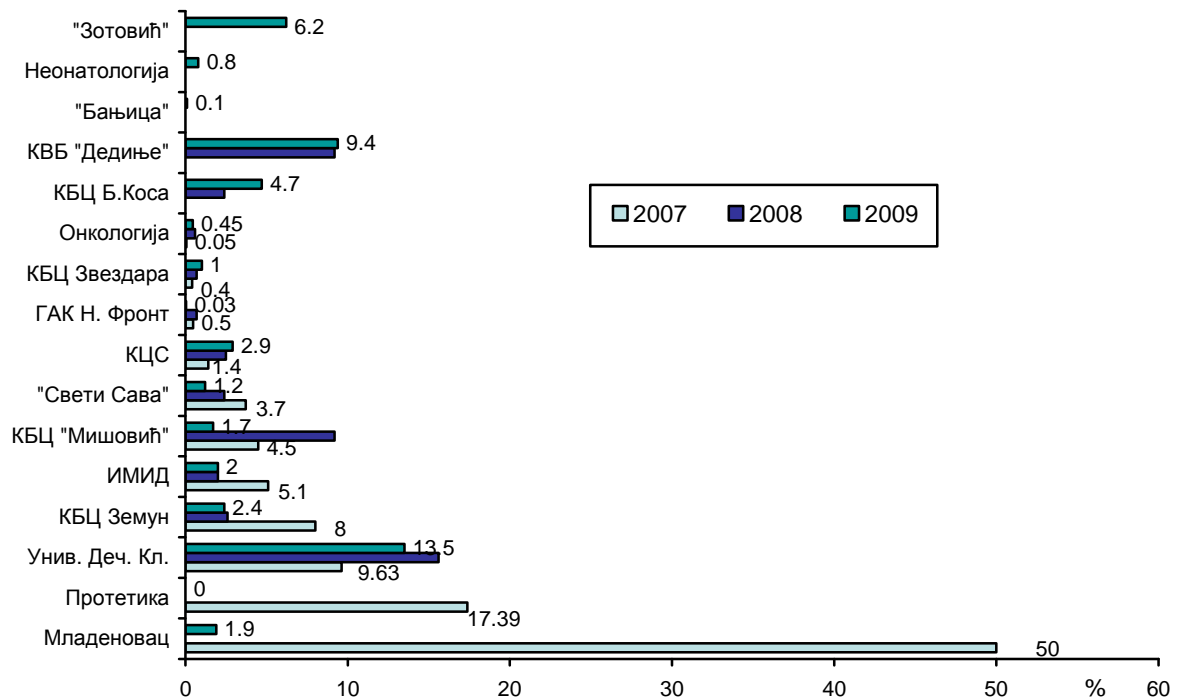
4. Стопа инциденције болничких инфекција на јединици интензивне неге здравствене установе

Надзор над болничким инфекцијама се врши током целе године. Болнице које још увек нису успоставиле систем надзора над болничким инфекцијама, исти морају вршити бар 3 пута у току једне године. Надзор врши медицинска сестра задужена за болничке инфекције.

Извештаје о болничким инфекцијама на јединици интензивне неге нису доставили: Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину, Институт за реуматологију, Специјална болница за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ и Специјална болница за болести зависности. Интензивну негу немају: Завод за здравствену заштиту студената, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију, Институт за рехабилитацију и Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ У осталих 18 болница је хоспитализовано 79.762 пацијента на интензивној нези, од којих половина у Клиничком центру Србије. Укупно је регистровано 2.082 болничких инфекција на јединици интензивне неге. Стопа инциденције свих болничких инфекција на јединици интензивне неге била је 2,61% (2,63% у 2008. години, а 1,75% у 2007. години). Највећа стопа инциденције била је у Универзитетској дечјој клиници, 13,5% (графикон 2.).

Стопа инциденције болничких инфекција на јединици интензивне неге у болницама у Београду

Графикон 2.

Болничких инфекција на јединици интензивне неге није било у Специјалној болници за ендемску нефропатију и Специјалној болници за рехабилитацију и ортопедску протетику.

Постоје велике разлике у вредности овог показатеља у у 2007, 2008. и 2009. години у појединим болницама, које су проузроковане недовољно јасним стручно-методолошким упутством за праћење овог показатеља и грешкама у извештавању.

5. Стопа инциденције инфекција оперативног места

Стопа инциденције инфекција оперативног места прати се по класама контаминације, за сваку класу контаминације појединачно и укупно за ниво установе. Класе контаминације су дефинисане у Приручнику 1. Дефиниције болничких инфекција, Институт за заштиту здравља Србије „Др Милан Јовановић Батут“, 1998. године.

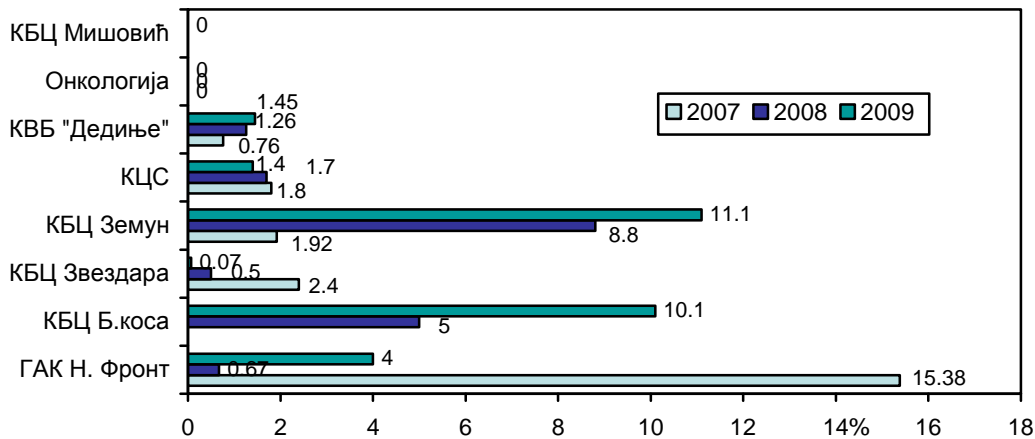
Прву класу контаминације чине чиста оперативна места (ране), другу – чисто-контаминирана оперативна места (ране), трећу – контаминирана оперативна места и четврту - прљава и инффицирана оперативна места.

Извештаје о стопи инциденције инфекција оперативног места доставило је 8 болница: Клинички центар Србије, КБЦ „Звездара“, КБЦ „Земун“, КБЦ „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, ГАК

„Народни фронт, Институт за онкологију и радиологију Србије, а први пут ове године и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“. Према добијеним подацима, у њима је оперисан 55.291 пацијент, од којих 40.842 у Клиничком центру Србије. Подаци из КБЦ „Земун“, КБЦ „Бежанијска коса“, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и КБЦ „Звездара“ о броју оперисаних пацијената одређене класе контаминације оперативног места су очигледно нетачно приказани. Са инфекцијом оперативног места била су 802 пацијента. Према добијеним подацима, стопа инциденције инфекција оперативног места била је 1,45% (у 2008. години - 1,36%), с тим што у наредном периоду треба унапредити квалитет ових података.

Стопа инциденције оперативног места у болницама у Београду

Графикон 3.

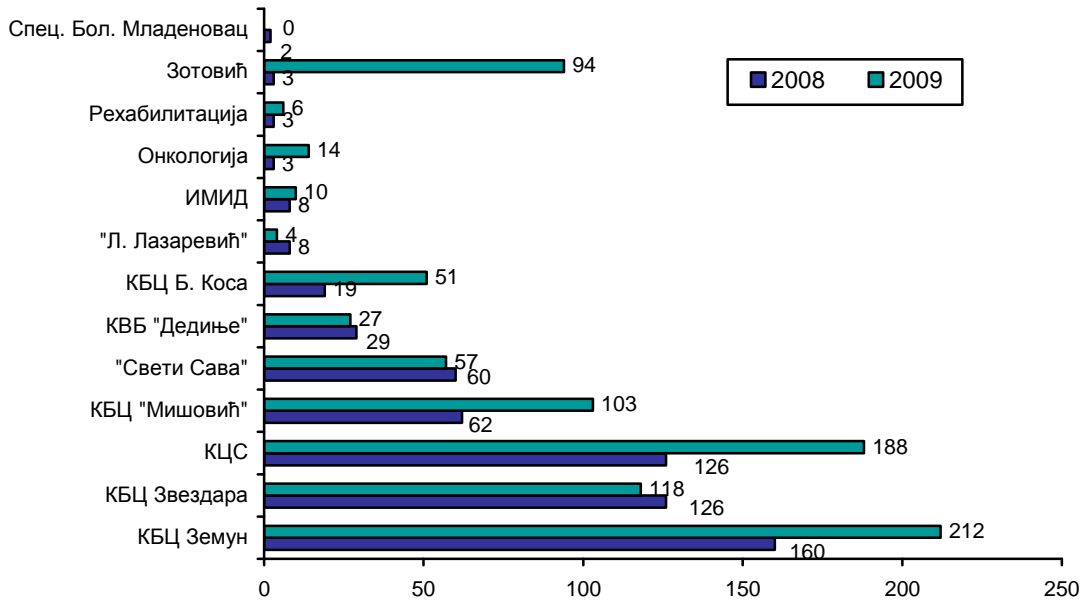
Раздвајање по класама контаминације оперативног места оперисаних пацијената није извршено у Институту за онкологију и радиологију Србије и ГАК „Народни фронт“. Инфекција оперативног места није било у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и Институту за онкологију и радиологију Србије (графикон 3.).

Велике разлике у вредности овог показатеља између различитих установа, као и у истој установи у различитим временским периодима, указују на потребу унапређења квалитета података у овој области.

6. Број лежећих пацијената са декубиталним ранама

У 12 болница у Београду, током 2009. године регистровано је 884 декубиталних рана насталих током хоспитализације пацијента (искључени су пацијенти којима су на пријему у здравствену установу дијагностиковане декубиталне ране). У односу на 270.053 хоспитализована пацијента у овом периоду, може се констатовати да је учесталост декубиталних рана 0,33% (0,23% у 2008. години, а 0,19% у 2007. години). Повећање броја декубиталних рана у односу на претходне године указује на боље извештавање здравствених установа. Највише декубиталних рана било је у КБЦ „Земун“ - 212 (графикон 4.).

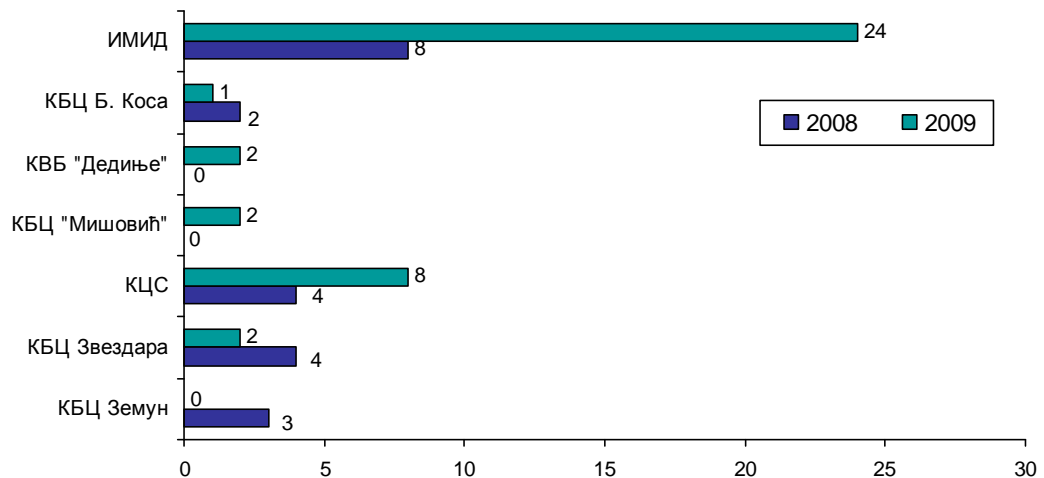
Број лежећих пацијената са декубиталним ранама у болницама у Београду
Графикон 4.

7. Број компликација услед давања анестезије у здравственој установи

Компликације услед давања анестезије регистроване су у 6 болница у Београду. Током 2009. године било је укупно 39 компликација, и то: 24 у Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије, 8 у КЦС, по 2 у КБЦ „Звездара“, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ и 1 у КБЦ „Бежанијска коса“, односно укупно 0,037% у односу на 106.734 оперисаних пацијената у општој, спиналној и епидуралној анестезији (0,019% у 2008. години, а 0,016% у 2007. години). Повећање броја ових компликација је резултат бољег извештавања здравствених установа.

Број компликација услед давања анестезије у болницама у Београду
Графикон 5.

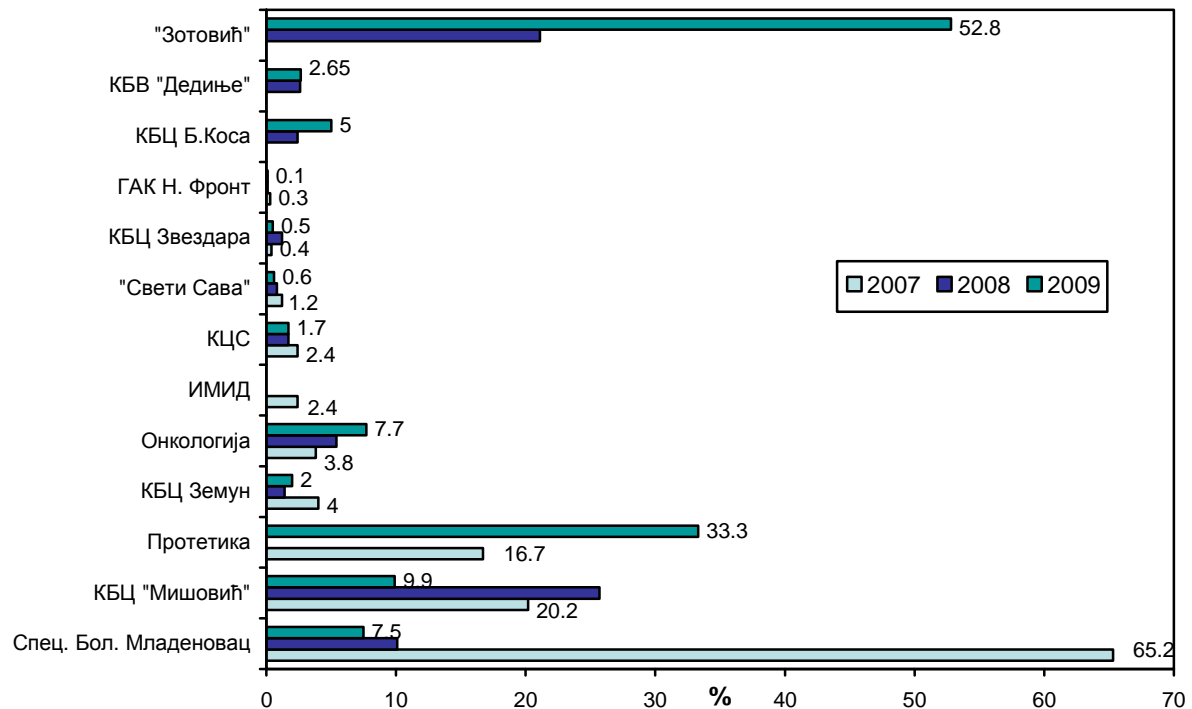

8. Стопа инфекција мокраћног система код пацијената са уринарним катетером

Извештаје о стопи инциденције болничких инфекција мокраћног система доставило је 14 болница. У њима је било 62.118 хоспитализованих пацијената са уринарним катетером (за 15.684 или 34% више у односу на претходну годину), од којих 32.080 у Клиничком центру Србије. Са болничком инфекцијом мокраћног система било је 1.222 пацијента, а стопа инциденције болничких инфекција мокраћног система била је 1,97% (1,86% у 2008. години, а 2,35% у 2007. години).

Стопа инфекција мокраћног система код пацијената са уринарним катетером у болницама у Београду

Графикон 6.

Највећа стопа инциденције болничких инфекција мокраћног система била је у Клиници за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“, 53% и Специјалној болници за рехабилитацију и ортопедску протетику, 33% (графикон 6). У Универзитетској дечјој клиници и Специјалној болници за ендемску нефропатију и није било пацијената са болничком инфекцијом мокраћног система, иако је био 1.671 пацијент са уринарним катетером.

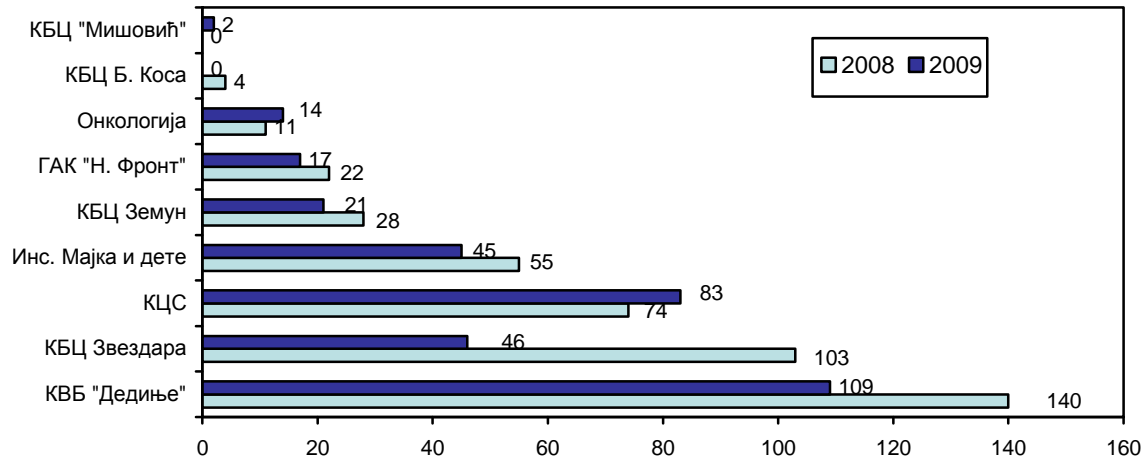
Велике разлике у вредности овог показатеља између различитих установа, као и у истој установи у различитим временским периодима, указују на потребу унапређења квалитета података у овој области.

9. Број поновљених операција у истој регији

Под поновљеном операцијом у истој регији се сматра операција која је урађена пацијенту, по истој дијагнози у истој регији, у року од 30 дана од обављене операције. Поновљена операција указује на пропусте током прве операције.

У 8 болница у Београду током 2009. године регистровано је 337 поновљених операција у истој регији или 0,32% у односу на број оперисаних пацијената у општој, спиналној и епидуралној анестезији (0,42% у 2008. години, а 0,37% у 2007. години). Највише поновљених операција било је у Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ – 109 и КЦС 83 (графикон 7.). У већини болница у Београду број поновљених операција у истој регији је смањен у односу на претходну годину.

Број поновљених операција у истој регији у болницама у Београду
Графикон 7.

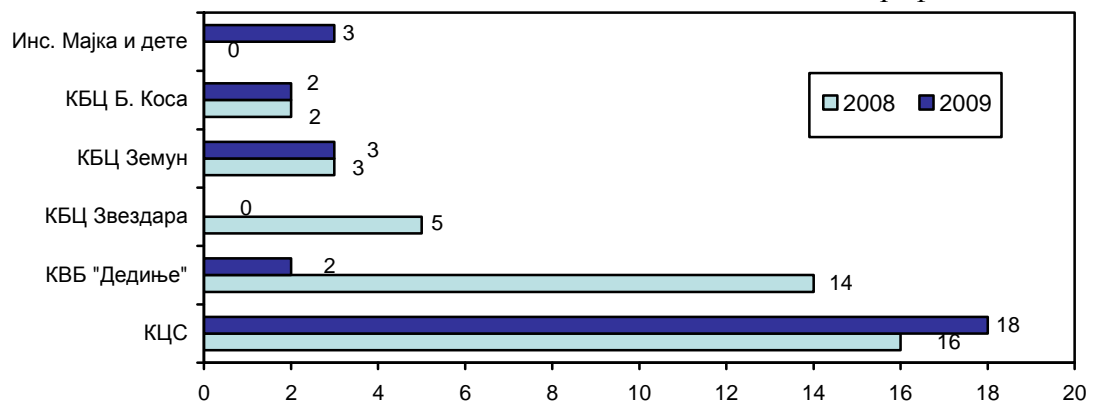

10. Број механичких јатрогених оштећења насталих приликом хируршке интервенције

У 5 болница у Београду, током 2009. године регистровано је 28 механичких јатрогених оштећења насталих приликом хируршке интервенције или 0,019% у односу на број хируршких интервенција обављених у хируршким салама (0,039% у 2008. години, а 0,029% у 2007. години). Највише механичких јатрогених оштећења насталих приликом хируршке интервенције било је у Клиничком центру Србије, као и претходне године (графикон 8.).

Број механичких јатрогених оштећења насталих приликом хируршке интервенције у болницама у Београду

Графикон 8.

11. Број тромбоемболијских компликација

У 10 болница у Београду, током 2009. године, регистровано је 70 тромбоемболијских компликација насталих у току хоспитализације пацијента. Највише тромбоемболијских компликација било је у Институту за онкологију и радиологију Србије и Клиничком центру Србије (графикон 9.). У већини болница у Београду број ових компликација је био мањи у односу на претходну годину.

Број тромбоемболијских компликација у болницама у Београду

Графикон 9.

